

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

Гуца Галина Вікторівна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Облік і контроль доходів і видатків у бюджетних установах

071 «Облік і оподаткування»

Студентки 4 курсу Гуці Галини Вікторівни
групи ОПЗ-61с

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____
(підпис)

Г.В.Гуца

Керівник

Доцент, канд.екон.наук

_____
(підпис) О.І.Гриценко

Суми 2020

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра на тему
«Облік і контроль доходів і видатків у бюджетних установах»
студенки Гушчі Галини Вікторівни

Кваліфікаційна робота бакалавра містить – 48 сторінок, 6 таблиць, 1 рисунок, список літератури з 54 найменувань, 11 додатків.

Актуальність теми дослідження визначається тим, що доходи бюджетних установ є основним джерелом їх діяльності, а витрати даних установ дають змогу проводити аналіз ефективності цієї діяльності та раціональність використання бюджетних асигнувань. Тому для повного розуміння принципів фінансової діяльності бюджетних установ необхідно досліджувати теоретичні аспекти ведення бухгалтерського обліку доходів і видатків в даних установах та здійснювати державний контроль за дотриманням бюджетного законодавства даними установами

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є дослідження теоретичних і практичних аспектів організації та методології обліку та контролю доходів і витрат бюджетних установ.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи бакалавра є процес організації та методології обліку і контролю доходів і видатків в Синівській сільській раді.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, практичних і методологічних аспектів організації обліку і контролю доходів і витрат бюджетної установи.

При виконанні кваліфікаційної роботи бакалавра були використані такі методи: порівняння, синтез і аналіз, а також методи економічного аналізу, такі як балансовий, що використовувався при аналізі господарських операцій, та статистичний.

За результатами дослідження сформульовані такі висновки:

- доповнити облікову політику сільської ради додатками, використовуючи в роботі робочий план рахунків з відкриттям запропонованих субрахунків, і графік документообігу для більш ефективної організації обліку;
- утворити в сільській раді самостійний структурний підрозділ, завдяки якому буде охоплюється вся діяльність сільської ради: планування, управління бюджетними коштами, забезпечення раціонального та цільового використання бюджетних коштів та ін.;
- запропоновано впровадити управлінський облік та визначити бухгалтерську службу відповідальною за ведення даного обліку в установі.
- запропоновано автоматизувати бухгалтерський облік в установі, оскільки підвищиться оперативність обліку і дасть можливість оптимізувати витрати.

Одержані результати можуть бути використані бюджетною установою для покращення організації та методології обліку і контролю доходів і видатків.

Результати роботи пройшли апробацію, а саме: довідка про впровадження.

Ключові слова: доходи, витрати, видатки, облік, контроль, бюджетна установа.

Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра викладено на 40 сторінках, зокрема список використаних джерел із 54 найменувань, розміщений на 8 сторінках. Робота містить 6 таблиць, 1 рисунок, а також 11 додатків, розміщених на 16 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2020 рік.

Рік захисту роботи – 2020 рік.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ І ВИТРАТБЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	9
1.1 Сутність, класифікація та нормативно –правове забезпечення обліку доходів бюджетних установ.....	9
1.2 Економічна характеристика, класифікація та особливості обліку витрат бюджетних установ.....	11
1.3 Особливості організації контролю доходів і витрат бюджетних установ.....	14
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЬ ДОХОДІВ І ВИТРАТ В СИНІВСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ.....	17
2.1 Загальна організаційно – економічна характеристика бюджетної установи.....	17
2.2 Організація первинного, аналітичного і синтетичного обліку доходів.....	22
2.3 Організація первинного, аналітичного і синтетичного обліку витрат.....	27
2.4 Порядок проведення контролю доходів і витрат в бюджетній установі.....	30
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ І ВИТРАТ У СИНІВСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ.....	32
3.1 Удосконалення обліку доходів і витрат.....	32
3.2 Вдосконалення внутрішнього контролю.....	34
3.3 Оптимізація видатків бюджетної установи.....	36
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	41
ДОДАТКИ.....	49

ВСТУП

Актуальність теми. Особливість бухгалтерського обліку в бюджетних установах на відміну від обліку підприємств виробничої сфери полягає в тому, що діяльність даних установ направлена на виконання функцій держави. Бюджетні установи є неприбутковими організаціями, і фінансуються за рахунок надходжень з державного та місцевих бюджетів. Тому для повного розуміння принципів їх фінансової діяльності необхідно досліджувати теоретичні аспекти ведення бухгалтерського обліку доходів і видатків в даних установах.

Актуальністю теми являється те, що доходи бюджетних установ є джерелом їх діяльності, а витрати в даних установах дають змогу проводити аналіз ефективності цієї діяльності та раціональність використання бюджетних призначень.

Відомі вітчизняні вчені-економісти висвітлювали проблеми організації обліку доходів і видатків в бюджетних установах в своїх працях. Зокрема, С.В.Свірко, Н.І.Сушко, П.Й.Атамас, Т.А.Кладницька та С.О.Левицька детально вивчали підходи до визначення поняття «доходи бюджетних установ». Займалися дослідженням сутності поняття «витрати бюджетних установ» дослідники Н.Г.Карпенко, С.С.Котова., Н.М.Тополенко, О.О.Лондаренко, Л.Є.Дейкало та ін.

Мета випускної роботи. Виходячи з актуальності теми роботи, її метою виступає дослідження особливостей обліку та контролю доходів та видатків бюджетних установ з врахуванням специфіки діяльності об'єкту дослідження.

Відповідно до поставленої мети основними завданнями випускної роботи є:

- розкрити особливості організації первинного, аналітичного та синтетичного обліку доходів і видатків базової бюджетної установи;

- дослідити стан організації бухгалтерського обліку доходів та видатків в установах державного сектору;
- розглянути методичні аспекти контролю у бюджетних установах;
- дослідити та дати оцінку правових та організаційних засад обліку діяльності установ державного сектору.
- проаналізувати основні показники функціонування в досліджуваній установі;
- запропонувати напрями вдосконалення для організації обліку та контролю доходів і видатків в бюджетній сфері.

Об'єктом дослідження являється процес організації обліку та контролю доходів і видатків Синівської сільської ради.

Предметом дослідження даної теми є сукупність методичних, теоретичних та практичних аспектів організації обліку і контролю доходів і видатків Синівської сільської ради.

Для здійснення поставлених завдань використовувались загальні методи, а саме: порівняння, синтез і аналіз. А також методи економічного аналізу, такі як балансовий, що використовувався при аналізі господарських операцій, та статистичний, за допомогою якого було виявлено динаміку показників стану, руху та ефективності діяльності установи.

Інформаційною базою для досліджень були документи досліджуваної установи, реєстри аналітичного та синтетичного обліку доходів і витрат, бюджетна і фінансова звітність Синівської сільської ради.

Правовою та інформаційною базою щодо обліку і контролю доходів і видатків бюджетних установ в Україні, є нормативні та законодавчі акти, методичні матеріали, наукові праці вчених, що досліджували проблеми бухгалтерського обліку і контролю доходів і видатків бюджетних установ, а також дані мережі Інтернет.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ І ВИТРАТ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

1.1 Сутність, класифікація та нормативно – правове забезпечення обліку доходів бюджетних установ

Діяльність бюджетних установ фінансується з державного та місцевих бюджетів згідно затвердженого кошторису доходів і витрат, який являється їх основним плановим фінансовим документом, відповідно до якого на бюджетний період встановлюються повноваження щодо отримання надходжень та розподілу бюджетних асигнувань [1].

Зокрема, С.В.Свірко визнає доходи бюджетної установи як надходження грошових коштів, які вона отримує за рахунок державних коштів для виконання кошторису доходів та видатків [45].

На даний час питання, що виникають у процесі обліку доходів, регламентуються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи»[8]. Згідно класифікації із цього П(С)БО доходи в бухгалтерському обліку поділяються на доходи від обмінних і необмінних операцій.

До доходів від обмінних операцій відносяться: бюджетні асигнування, доходи від надання послуг (виконання робіт), доходи від продажу, фінансові доходи та інші доходи від обмінних операцій. Відповідно до Бюджетного кодексу проведення розрахунків не грошовій формі в бюджетних установах заборонено. Тому для даних установ дозволено операції обміну на грошові кошти та погашення зобов'язань, а операції обміну на послуги (роботи) та інші активи неприпустимі.

Надходження, трансферти та кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів належать до доходів від необмінних операцій.

Відповідно до Бюджетного кодексу України доходи бюджету і бюджетних установ поділяються на доходи загального і спеціального фонду. Кошти, що надходять із загального фонду для виконання ними своїх основних функцій, відносяться до доходів загального фонду. До доходів спеціального фонду відносяться власні надходження бюджетних установ, що надходять із конкретною метою і використовуються на визначені цілі[1].

Класифікація доходів бюджетних установ за джерелами надходження наведено в Додатку Б на рис.Б.1.

Первинними документами для відображення операцій з обліку доходів бюджетних установ є платіжні доручення, довідки про надходження в натуральній формі та виписки з реєстраційних рахунків Держказначейства.

Для аналітичного обліку асигнувань на кожен бюджетний рік в бюджетних установах відкривають «Картку аналітичного обліку отриманих асигнувань», яка ведеться в розрізі кодів економічної класифікації видатків окремо за кожним кодом програмної класифікації видатків. Облік асигнувань, що отримує установа із загального та із спеціального фонду бюджету, ведеться окремо. На початку року до Картки вноситься річна сума асигнувань, а протягом бюджетного року у ній відображаються внесені до кошторисів зміни.

До основних завдань обліку доходів бюджетних установ належать:

- здійснення контролю за своєчасним надходженням та оприбуткуванням коштів;
- забезпечення керівників інформацією про рух коштів;
- забезпечення своєчасного складання і подання звітності про надходження коштів.

Порядок обліку доходів бюджетних установ чітко регулюють нормативно-правові акти, які здійснюють свій вплив на облікові процеси у цих установах, регулюють всі етапи організації бухгалтерського обліку у частині складання чи внесення змін у кошторис бюджетної установи,

проведення інвентаризацій, оформлення та складання фінансової, бюджетної та іншої звітності бюджетної установи.

Законодавча база обліку доходів досить різноманітна. До них відносяться нормативні документи, затверджені Верховною радою України, Кабінетом міністрів України та іншими міністерствами та відомствами, що наведені в Додатку Б на рис.Б.2.

Отже, робимо висновок, що бюджетні установи відповідно до затвердженого кошторису на кожний бюджетний період уповноважуються отримувати надходження і розподіляти бюджетні асигнування, а також брати бюджетні зобов'язання і здійснювати платежі для виконання своїх функцій та досягнення результатів своєї діяльності. Облік доходів як загального так і спеціального фонду бюджетних установ здійснюється на підставі нормативно-правових актів.

1.2 Економічна характеристика, класифікація та особливості обліку витрат бюджетних установ

Бюджетні установи при виконанні своїх повноважень не лише отримують доходи, а також несуть певні витрати. Одним із пріоритетних напрямків бухгалтерського обліку у таких установах є облік понесених витрат.

Відповідно до НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності» витрати є зменшенням економічних вигід при вибутті активів або зростанням вартості зобов'язань, що у подальшому призводить до зниження вартості власного капіталу[9].

Поняття витрат і видатків бюджетних установ за своєю економічною сутністю різні. Визначення економічної категорії видатків бюджетних установ досліджується вітчизняними вченими.

Тополєнко Н. М. вважає, що «видатки бюджетних установ –це суми коштів, витрачених бюджетними установами в процесі господарської діяльності в межах сум, встановлених кошторисом» [51].

Карпенко Н.Г. визнає видатки як витрати, що здійснює бюджетна установа для забезпечення виконання своїх функцій, які підтверджуються оформленими документами[3].

Кототова С.С. визначає видатки бюджетних установ як кошти, що спрямовуються на здійснення програм та заходів, затверджених кошторисом [4].

Розглянувши твердження цих науковців можна вважати, що видатки бюджетних установ являються головним показником їх фінансово-господарської діяльності, які є основою щодо визначення результатів виконання кошторису доходів і видатків з метою оптимізації видатків.

Для розмежування економічної суті платежу бюджетні установи використовують коди економічної класифікації видатків бюджету, тобто кошти в даних установах можна використовувати лише на заплановані цілі за чітко визначеними напрямками.

Видатки мають доволі складну структуру, відображену в Додатку В на рис.В.1.

Видатки в бюджетних установах залежно від джерел покриття поділяються на видатки загального фонду та спеціального фонду, що фінансуються відповідно за рахунок доходів загального або спеціального фонду бюджету.

В залежності від руху бюджетних коштів видатки класифікуються на касові і фактичні.

До касових видатків відносять всі суми, проведені органом Держказначейства з рахунків бюджетної установи як в готівковій, так і в безготівковій формі, і показують суму асигнувань, отриману і витрачену ними в розрізі кодів економічної класифікації видатків та суму невикористаних коштів на конкретну дату.

До фактичних видатків належать дійсні витрати, що підтверджуються первинними документами. Господарські операції здійснених витрат відображаються в тому періоді, коли вони виникають. Фактичні видатки з касовими можуть не збігатися ні в сумі, ні в часі, так як придбані запаси можуть залишитись невикористаними, нараховану заробітну плату не завжди виплачують в поточному місяці та ін. Якщо касові видатки дорівнюють фактичним, вони є прямими.

Також видатки поділяються за функціональною, відомчою та економічною класифікацією.

Економічна класифікація видатків чітко розмежовує їх за економічними характеристиками операцій. Вказана класифікація передбачає поділ видатків бюджетної установи на поточні, капітальні й нерозподілені видатки [20].

До поточних видатків відносять частину видатків бюджетів, що забезпечують поточне функціонування бюджетних установ.

До капітальних належать видатки бюджетів на фінансове забезпечення капітальних вкладень.

До нерозподілених видатків відносять видатки резервних фондів та фондів непередбачених видатків [20].

Витрати в бухгалтерському обліку класифікуються на витрати за обмінними операціями та на витрати за необмінними операціями.

До елементів витрат за обмінними операціями відносяться: оплата праці, відрахування на соціальні заходи, матеріальні витрати, амортизація, фінансові витрати та інші витрати за обмінними операціями.

До елементів витрат за необмінними операціями належать: трансферти та інші витрати за необмінними операціями[10].

Організація бухгалтерського обліку передбачає ряд завдань, які потребують вирішення і достовірного відображення та визначення такого елементу як витрати, що відображені в Додатку В на рис.В.2.

Законодавча база обліку витрат досить різноманітна, починаючи від загальногосподарських нормативних документів, затвердженням яких займаються Верховна рада України, Кабінет міністрів України, інші міністерства та відомства, і закінчуючи вузькоспеціалізованими, що притаманні лише для бюджетних установ. Вона наведена в Додатку Г.

Таким чином, витрати в бюджетних установах здійснюються за економічною суттю платежу лише на заплановані цілі за визначеними напрямками. За допомогою завдань із бухгалтерського обліку витрат має формуватись чітка та достовірна інформація про напрямки здійснення витрат згідно кошторису, а також стан фінансування бюджетної установи, вчасно надавати можливість користувачам такої інформації приймати управлінські рішення для коригування витрат поточного року або планування витрат на майбутній період.

1.3 Особливості організації контролю доходів і витрат бюджетних установ

Дотримання бюджетного законодавства бюджетними установами контролюється на всіх стадіях бюджетного процесу, а саме:

- виявлення відхилень від прийнятих стандартів;
- встановлення порушень щодо законності витрачання ресурсів;
- притягнення винних в порушеннях осіб до відповідальності;
- здійснення заходів для запобігання таких порушень¹].

Одним з видів сучасного контролю є аудит. Аудит фінансово-господарської діяльності бюджетних установ являється формою державного фінансового контролю, що направлена на запобігання фінансовим порушенням та на забезпечення достовірності фінансової звітності.

До державного фінансового контролю відносяться: державний зовнішній фінансовий контроль та державний внутрішній фінансовий контроль.

Від імені держави зовнішній фінансовий контроль бюджетних установ здійснюють органи, що наведені на рис.1.1.

Рисунок 1.1 – Органи, що здійснюють державний фінансовий контроль в Україні

Рахункова палата України здійснює контроль за використанням коштів місцевих бюджетів у частині трансфертів, що надаються з державного бюджету[1].

Державна аудиторська служби України здійснює контроль за ефективним використанням коштів бюджетних установ, економічним обґрунтування показників при складанні кошторисів та правильністю ведення бухгалтерського обліку, складанням фінансової і бюджетної звітності, тощо[1].

Державна казначейська служби України контролює ведення бухгалтерського обліку всіх доходів і видатків бюджетних установ, відповідність кошторисів показникам розпису бюджету, відповідність взятих зобов'язань бюджетним призначенням, наявність паспорту бюджетної програми та ін. [1].

Організують внутрішній контроль і внутрішній аудит в бюджетних установах керівники цих установ. Саме вони відповідають за організацію ефективної системи внутрішнього контролю з урахуванням забезпечення відповідності діяльності бюджетної установи вимогам внутрішнього фінансового контролю шляхом видання наказів, розпоряджень тощо. З метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності бюджетні установи повинні проводити інвентаризацію активів і

зобов'язань. Відповідальність за організацію та своєчасне проведення інвентаризації несе керівник установи.

Нормативними актами контролю доходів і витрат під час здійснення контролю за правильністю виконання кошторисів бюджетних установ є нормативно-правова база, наведена Додатку Б на рис.Б.1 та в Додатку Г на рис.Г.1.

Контроль доходів та видатків бюджетної установи здійснюється під час виконання кошторису, який має відповідати Порядку складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ[2]. Діяльність бюджетної установи має здійснюватися в межах асигнувань, затверджених кошторисом і планом асигнувань. Контроль проводиться під час: зарахування доходів, взяття бюджетних зобов'язань, проведення операцій з бюджетними коштами, витрачання бюджетних коштів, здійснення запозичень тощо.

Джерелами інформації під час здійснення контролю за правильністю виконання кошторисів бюджетних установ є: первинні документи, облікові регістри, фінансова звітність та акти попередніх ревізій і перевірок бюджетних установ.

Таким чином, організація керівником ефективного внутрішнього контролю в бюджетних установах сприятиме своєчасному надходженню бюджетних коштів та раціональному їх використанню, дозволить оперативно зреагувати на загрозу виникнення фактів незаконного використання ресурсів, а також ефективності та прозорості прийняття управлінських рішень.

РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ І ВИТРАТ В СИНІВСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ

2.1 Загальна організаційно – економічна характеристика бюджетної установи

Синівська сільська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє сільську територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції та повноваження місцевого самоврядування, визначені законодавством України[35]. Сільська рада є юридичною особою, що має самостійний баланс, реєстраційні рахунки в установах Державної казначейської служби України, печатку та найменування.

Синівська об'єднана територіальна громада утворена 31 липня 2019 року шляхом об'єднання Подільківської, Підставської, Капустинської сільських рад Липоводолинського району Сумської області згідно з рішенням Синівської сільської ради від 31.07.2019 «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

На території Синівської сільської ради функціонують чотири дошкільних навчальних закладів, чотири загальноосвітні школи, дві амбулаторії, два фельдшерсько-акушерських пункти, ДПТНЗ «Синівський професійний аграрний ліцей», КУСОР «Синівський будинок інтернат для громадян похилого віку та інвалідів», чотири відділення поштового зв'язку.

Синівська сільська рада у своїй діяльності сільська рада керується Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Конституцією, законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами ДКСУ, розпорядженнями голови Сумської обласної державної адміністрації та Липоводолинської районної державної адміністрації та ін.

Ведення бухгалтерського обліку в Синівській сільській раді здійснюється бухгалтерською службою на чолі з начальником відділу-

головним бухгалтером відповідно до структури сільської ради і штатного розпису, затверджених рішенням Синівської сільської ради. Організації та ведення бухгалтерського обліку в сільській раді здійснюється згідно рішення сільської ради від 17.12.2019 р. «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику у Синівській сільській раді». Основні завдання, повноваження та функціональні обов'язки начальника відділу-головного бухгалтера і спеціалістів бухгалтерської служби затверджені Синівським сільським головою.

Внутрішній контроль за доходами і витратами здійснює керівник установи, зовнішній держаний фінансовий контроль здійснюється Рахунковою Палатою, Державною аудиторською службою України та Державною казначейською службою України.

Об'єктами контролю є кошти бюджету територіальної громади, комунальне майно, ресурсна база, повноваження і функції сільської ради.

Основою фінансової незалежності громади є місцевий бюджет, який виступає важливим елементом системи фінансового регулювання господарських процесів, розвитку культури і освіти, вирішення соціальних проблем тощо. Збалансованість та оптимальність місцевого бюджету є однією з основних умов добробуту населення. У зв'язку з зазначеним проблеми зростання дохідної частини сільського бюджету є актуальними.

Виконання місцевого бюджету після об'єднання Синівська сільська рада у 2019 році здійснювала окремо відповідно до чинного законодавства.

Аналіз результатів діяльності установи передбачає вивчення виконання статей кошторису. Аналіз виконання плану по доходах загального фонду бюджету по Синівській сільській раді за 2019 рік наведено в Додатку Д, табл.Д.1.

З даними розрахунків таблиці ми бачимо, що план власних надходжень до сільського бюджету Синівської сільської ради за 2019 рік по загальному фонду виконаний в цілому на 103,1%. Із запланованих доходів по загальному фонду 2915140 грн, фактично отримано 3005507 грн, перевиконано доходів

на суму 90367 грн. У порівнянні з відповідним періодом минулого року доходи збільшилися на 691215 грн або на 23,0%. Виконання загального фонду бюджету Синівської сільської ради по доходах від податків та зборів залежить, переважно, від надходжень основного виду платежу Податку на майно, частка якого становить в середньому 75,0%.

Аналіз виконання плану по доходах спеціального фонду бюджету по Синівській сільській раді за 2019 рік наведено в Додатку Д, табл.Д.2.

За розрахованими даними таблиці ми бачимо, що у порівнянні з відповідним періодом 2018 року надходження збільшилися на 42930 гривень. Основною причиною перевиконання планових призначень за період, що підлягає аналізу є отримання благодійної допомоги, надходження якої при формуванні бюджету не планувалося.

Аналіз структури видатків загального фонду сільського бюджету за програмною класифікацією у 2018-2019 роках наведено в Додатку Е, табл.Е.1.

Дані таблиці свідчать про те, що установою неосвоєно планові показники загального фонду сільського бюджету за видатками: у 2018 році на 112131 грн, у 2019 році на 235011 гривень. Також за даними цієї таблиці коефіцієнт фактичних видатків на утримання апарату управління на одного жителя громади (проживає 1206 осіб) у 2019 році дорівнює 664,16 грн, закладів культури – 545,74 грн, житлово комунального господарства – 419,24 грн, коефіцієнт фактичних видатків на утримання однієї дитини в дитсадку (15 дітей) - 43877 гривень. Даний показник характеризує ефективність діяльності установи.

Планові економічні показники кошторису доходів і витрат загального фонду бюджету Синівської сільської ради за 2018-2019 роки наведено Додатку Е, табл.Е.2.

За даними таблиці ми бачимо, що загальний обсяг доходів загального фонду бюджету Синівської сільської ради в порівнянні з попереднім роком

збільшився несуттєво, лише на 65820 грн, а обсяг видатків загального фонду збільшився на 55420 гривень.

Найбільшу питому вагу серед видатків загального фонду сільського бюджету установи в досліджуваному періоді займають видатки на оплату праці, розмір якої зменшився в 2019 році за рахунок зменшення фонду оплати праці на преміювання апарату управління.

Також зменшено видатки на використання товарів і послуг у 2019 році на 11,4%. Це пояснюється тим, що в попередньому році було проведено необхідні поточні ремонти комунальних закладів.

Розмір запланованих поточних трансфертів збільшився на 11,9% для передачі субвенції до районного бюджету для фінансування установ, які фінансуються за його рахунок на території сільської ради.

Знизився і розмір видатків на соціальне забезпечення у складі виплат матеріальних допомог населенню на 1,2%, а на інші поточні видатки збільшили призначення на 0,3% на оплату витрат по нарахованому екологічному податку.

Фінансування видатків бюджету розвитку (спеціального фонду) здійснюється за рахунок загального фонду бюджету. У 2019 році за рахунок передачі коштів із загального фонду бюджету до бюджету розвитку було проведено капітальних видатків на суму 338318 грн, що вказує на залежність установи за від надходжень до загального фонду сільського бюджету.

Синівська сільська рада отримує доходи спеціального фонду, тому для оцінки її фінансової стійкості важливим показником є коефіцієнт власних доходів у видатках установи, який розрахований в Додатку Е на рис.Е.1.

Отриманий показник вказує на сильну залежність установи за від надходжень до загального фонду сільського бюджету.

Розрахунок показників фінансової стійкості Синівської сільської ради наведено в Додатку Ж, табл.Ж.1.

Показники загальної та поточної ліквідності установи у 2019 році показують, що установа здатна виконувати поточні зобов'язання. Коефіцієнт

фінансової стабільності установи вказує на те, що 55,5 грн власного капіталу покривають 1 грн. зобов'язань установи, що є досить високим показником. Решту показників стійкості установи знизились. Частка власного капіталу та фінансового результату, вкладена в оборотні активи знизилась на 0,08. Хоч установка і має достатній обсяг власних оборотних коштів, але коефіцієнт стабільності структури оборотних активів і коефіцієнт забезпечення запасів власними коштами знизились, тобто фінансування поточної діяльності установи зменшилось в порівнянні з попереднім роком. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів збільшився, що свідчить про позитивні зрушення в активах установи і можливість подальшої експлуатації основних засобів.

Розрахунок показників, що характеризують наявність відповідних джерел, та забезпеченості запасів відповідними джерелами їх формування в Синівській сільській раді наведено в Додатку Ж, табл.Ж.2.

За даними таблиці можна стверджувати, що сільська рада забезпечена джерелами формування запасів за рахунок власних оборотних коштів в повному обсязі.

Проаналізувавши загальний організаційно - економічний стан сільської ради, ми бачимо, що вона є бюджетною установою, діяльність якої направлена на створення умов для забезпечення життєво важливих потреб та законних інтересів населення. Організація бухгалтерського обліку в установі здійснюється відповідно до облікової політики, затвердженої рішенням сесії сільської ради. Виконання кошторису доходів і витрат здійснюється в основному за рахунок надходжень до загального фонду сільського бюджету. За рахунок перевиконання дохідної частини створюється вільний залишок коштів на початок року, який направляється на фінансування бюджету розвитку (спеціального фонду).

Дослідивши видатки сільської ради ми бачимо, що питому вагу займають витрати на оплату праці. На другому місці є видатки на використання товарів і послуг, питому вагу в яких займають витрати на

проведення поточних ремонтів установ, що знаходяться на балансі сільської ради.

Проаналізувавши активи і пасиви балансу, зокрема нефінансові і фінансові активи, власний капітал і фінансовий результат та зобов'язання, розрахувавши показники фінансової стійкості установи, можемо зробити висновки, що Синівська сільська рада є фінансово стійкою і незалежною від зовнішніх кредиторів установою, яка має власні джерела для формування запасів.

2.2 Організація первинного, аналітичного і синтетичного обліку доходів

Органи місцевого самоврядування, як і всі бюджетні установи, повинні вести діяльність виключно в межах кошторисних призначень, при цьому дотримуючись фінансово-бюджетної дисципліни з максимальною економією матеріальних засобів і грошових коштів.

Облік кошторису доходів має велике значення в діяльності Синівської сільської, так як вони є основою для її функціонування з метою забезпечення життєво важливих потреб та законних інтересів населення.

В сільській раді використовуються наступні форми фінансової і бюджетної звітності, наведені в Додатку II.

Доходи сільської ради в бухгалтерському обліку класифікують на:

- доходи від обмінних операцій, до яких належать бюджетні асигнування, доходи від надання послуг, інші доходи від обмінних операцій;
- доходи від необмінних операцій, до яких належать трансферти та кошти, що надходять від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для використання цільових заходів.

Облік доходів, отриманих за рахунок бюджетних асигнувань загального фонду бюджету, ведеться на субрахунку 7011 «Бюджетні асигнування».

Кошти цільового фінансування обліковуються в сільській раді на субрахунку 5411 «Цільове фінансування розпорядників бюджетних коштів», які направляються для придбання необоротних активів, будівництво, модернізацію, реконструкцію та реставрацію.

Надходження коштів за загальним фондом для придбання основного засобу, як цільове фінансування, наведено в табл.2.1.

Таблиця 2.1 – Господарські операції для обліку доходів за загальним фондом в Синівській сільській раді

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Отримано цільове фінансування на придбання комп'ютерного столу	2313	7011	5000,00
Вилучено з доходів звітного періоду суму, що відноситься на збільшення капіталу (оприбутковано)	7011	5411	5000,00
Відображено зміни в капіталі (введено в експлуатацію)	5411	5111	5000,00

Облік доходів, які установа отримує за спеціальним фондом сільського бюджету, здійснюються на субрахунках 7111 «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)», 7112 «Дохід раніше не врахованих в балансі», 7511 «Доходи за необмінними операціями».

На субрахунку 7111 «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)» ведеться облік надходжень спеціального фонду бюджету від батьківської плати за харчування дітей, господарські операції яких відображено в табл.2.2.

Таблиця 2.2 – Господарські операції для обліку доходів від надання послуг за спеціальним фондом Синівської сільської ради

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Нараховано батьківську плату	2111	7111	5477,61
Отримано кошти від надання послуг	2313	6414	5477,61
Закрито у звітному періоді суму доходів	7111	5511	5477,61

Облік доходів від оприбуткування основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, виробничих запасів, малоцінних та швидкозношуваних предметів, що виявлено в

результаті інвентаризації, отримані внаслідок демонтажу, в результаті списання майна та будуть використовуватись для потреб установи, відображається в сільській раді на субрахунку 7112 «Дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі».

Відображення в бухгалтерському обліку доходів від оприбуткування інших необоротних матеріальних активів, лишки яких було виявлено в результаті проведеної інвентаризації, наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Відображення в бухгалтерському обліку доходів від оприбуткування інших необоротних матеріальних активів в Синівській сільській раді

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Відображено дохід від оприбуткування комп'ютерного столу	2313	7112	2000,00
Збільшено внесений капітал	7112	5111	2000,00

Доходи від необмінних операцій, що надійшли до загального фонду сільського бюджету, обліковують в сільській раді на субрахунку 7512 «Трансферти». Отримані асигнування було перераховано з сільського до районного бюджету у вигляді субвенції, операції з яких наведено в табл.2.4.

Таблиця 2.4 – Відображення необмінних операцій за загальним фондом в Синівській сільській раді

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Отримано асигнування для перерахування трансферту до районного бюджету	2314	7512	355000,00
Закрито у звітному періоді суму доходів	7512	5511	355000,00

Доходи від необмінних операцій, що надійшли до спеціального фонду бюджету, відображають на субрахунку 7511 «Доходи за необмінними операціями», де обліковують надходження, отримані за іншими джерелами власних надходжень. До них відносяться отримані установою цільові

благодійні внески, гранти та дарунки та кошти, що надходять до сільського бюджету від юридичних і фізичних осіб для конкретних цілей.

Доходи, що надходять до спеціального фонду установи за необмінними операціями, наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Господарські операції для обліку доходів за необмінними операціями в Синівській сільській раді

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Надійшла цільова благодійна допомога	2313	7511	112089,84
Закрито у звітному періоді суму доходів	7511	5511	112089,84

Первинними документами для відображення операцій з обліку доходів в сільській раді є платіжні доручення, довідки про надходження в натуральній формі та виписки з реєстраційних та особових рахунків Державної казначейської служби.

Для аналітичного обліку асигнувань на кожен бюджетний рік відкривають «Картку аналітичного обліку отриманих асигнувань», яка ведеться в розрізі кодів економічної класифікації видатків окремо за кожним кодом програмної класифікації видатків. Облік надходжень, отриманих установою із загального та із спеціального фонду бюджету, ведеться окремо. До картки вносяться річна сума асигнувань, а на протязі бюджетного року проставляються внесені зміни до кошторисів сільської ради. Фактично виділені асигнування записуються до Картки щоденно на підставі виписок Держказначейства з реєстраційних та спеціальних реєстраційних рахунків та платіжних доручень. Кожного місяця до 5 числа в Картці підраховується підсумок асигнувань, отриманих за місяць та наростаючим підсумком з початку року (за вирахуванням відізованих сум), та визначається сума залишку річних бюджетних призначень. Картка підписується виконавцем та особою, що її перевірила. В даній установі цей реєстр обліку веде головний бухгалтер.

Для синтетичного обліку надходжень на рахунки загального фонду сільської ради призначений меморіальний ордер № 2 «Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)», що складається з двох частин. В першій частині цього ордера відображається надходження коштів (дебет рахунку), в другій - їх витрачання (кредит рахунку). Облік грошових коштів у меморіальних ордерах ведеться щоденно (при наявності господарських операцій) на підставі виписок з рахунків та первинних документів (платіжних доручень), які підшиваємо до цих ордерів. В кінці кожного місяця підраховуються обороти по дебету та кредиту рахунку та відображається залишок коштів на початок і кінець місяця. В установі відкривається і ведеться стільки меморіальних ордерів, скільки відкрито реєстраційних рахунків по загальному фонду, які нумерують : № 2-1, № 2-2, № 2-3 і т.д.

Для аналітичного і синтетичного обліку доходів на рахунки спеціального фонду використовується меморіальний ордер № 14 «Накопичувальна відомість нарахування доходів спеціального фонду бюджетних установ», який відкривається на кожний вид доходів спеціального фонду, що нумеруються відповідно № 14-1, № 14-2 і т.д.

Для синтетичного обліку надходжень на рахунки спеціального фонду сільської ради призначений меморіальний ордер №3. При отриманні установою матеріальних цінностей в натуральному виразі використовують меморіальний ордер № 4 «Накопичувальна відомість для розрахунку з іншими дебіторами».

Суму оборотів за місяць за кожним меморіальним ордером і відповідним субрахунком заносяться у книгу «Журнал-головна».

Дані реєстрів аналітичного та синтетичного обліку доходів використовують для заповнення Звіту про надходження та використання коштів загального фонду (ф. № 2д, №2м) колонки 7 в розрізі кодів економічної класифікації, Звіту про надходження і використання коштів,

отриманих як плата за послуги (ф. №4-1д, № 4-1м) колонки 9 рядків 010, 020, Звіту про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень(ф. №4-2д, № 4-2м) колонки 8 рядків 010, 020, 030, Звіту про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (ф. №4-3д, № 4-м) колонки 9 в розрізі кодів економічної класифікації.

Відомості з книги «Журнал-головна» заносяться у Звіт про фінансові результати. Дані за субрахунком 7011 відображаються у рядку 2010, за субрахунками 7111, 7112 – у рядку 2020, за субрахунками 7512 – у рядку 2110, за субрахунками 7511 – у рядку 2130.

Таким чином, установа веде облік доходів загального і спеціального фонду на підставі первинних документів, що надходять до бухгалтерії або створюються в ній, в розрізі джерел фінансування, та формують регістри аналітичного та синтетичного обліку, дані з яких використовують для складання всіх форм звітності.

2.3 Організація первинного, аналітичного і синтетичного обліку витрат

Синівська сільська рада, як і всі бюджетні установи, в ході своєї фінансово - господарської діяльності планує і здійснює витрати для забезпечення свого функціонування.

Витрати установи покриваються за рахунок видатків загального і спеціального фонду сільського бюджету, що в свою чергу поділяються на касові і фактичні.

До касових видатків установи належать всі проведені Держказначейством суми з реєстраційних, спеціальних реєстраційних та поточного рахунків згідно наданих установою платіжних доручень разом з підтверджуючими документами. При поверненні коштів на рахунки касові видатки відновлюються.

В Синівській сільській раді аналітичний облік касових видатків загального та спеціального фонду в сільській раді ведеться в «Картці аналітичного обліку касових видатків», в якій касові видатки обліковуються за кожним кодом програмної класифікації видатків та кодами економічної класифікації видатків. Картки для обліку касових видатків за спеціальним фондом ведеться і за кожним кодом програмної класифікації видатків і за кожним видом коштів. Дані до Карток заносяться на підставі виписок Держказначейства з рахунків сільської ради та платіжних доручень.

Відображені в Картках касові видатки по загальному фонду повинні відповідати сумі оборотів по кредиту субрахунку 2313 «Реєстраційні рахунки», що відображені в меморіальному ордері № 2, по спеціальному фонду – в меморіальному ордері № 3.

Для обліку витрат в сільській раді передбачено рахунки класу 8.

Синівська сільська рада для обліку фактичних видатків загального фонду від обмінних операцій використовує субрахунок 8011 «Витрати на оплату праці», 8012 «Відрахування на соціальні заходи», 8013 «Матеріальні витрати», 8014 «Витрати на амортизацію».

Відображення господарських операції з обліку фактичних витрат від обмінних і необмінних операцій по загальному фонду бюджету Синівської сільської ради наведено в Додатку К, табл.К.1.

Господарські операції з обліку фактичних витрат від обмінних і необмінних операцій по спеціальному фонду бюджету Синівської сільської ради наведено в Додатку К, табл.К.2.

Аналітичний облік фактичних видатків як по загальному, так і по спеціальному фонду ведеться в сільській раді в Картках аналітичного обліку фактичних видатків, які відкриваються на кожний місяць окремо за кожним кодом програмної класифікації видатків в розрізі кодів економічної класифікації видатків. Дані до них заносяться з меморіальних ордерів, де проставляються дані з початку місяця, визначають підсумки за місяць та наростаючим підсумком з початку року. Інформацію з даних Карток

використовують для аналізу за дотриманням кошторису доходів і видатків сільського бюджету та для складання звітності бюджетної установи.

Для синтетичного обліку витрат в сільській раді використовують: меморіальний ордер № 5 «Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій», меморіальний ордер № 6 «Накопичувальна відомість за розрахунками з кредиторами, меморіальний ордер № 12 «Зведена відомість про витрачання продуктів харчування», меморіальний ордер № 13 «Накопичувальна відомість витрачання виробничих запасів», меморіальний ордер № 15 «Зведення відомостей за розрахунками з батьками на утримання дітей», меморіальний ордер № 17, в якому відображають операції, що не відображені в меморіальних ордерах №1-16.

Дані до даних меморіальних номерів заносять на підставі Відомостей про нарахування заробітної плати, Актів виконаних робіт (наданих послуг), Відомостей про видачу матеріалів, Накопичувальних відомостей про витрачання продуктів харчування, Актів на списання матеріалів, Відомостей нарахування амортизації на основні засоби та ін.

Суму оборотів за місяць за кожним меморіальним ордером і відповідним субрахунком заносять до книги «Журнал-головна».

Дані регістрів аналітичного обліку касових видатків використовують для заповнення Звіту про надходження та використання коштів загального фонду (ф. № 2д, №2м) колонки 8 в розрізі кодів економічної класифікації, Звіту про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги (ф. №4-1д, № 4-1м) колонки 10 в розрізі кодів економічної класифікації видатків, Звіту про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень(ф. №4-2д, № 4-2м) колонки 9 рядків в розрізі кодів економічної класифікації видатків, Звіту про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (ф. №4-3д, № 4-м) колонки 10 в розрізі кожного коду економічної класифікації видатків.

Відомості з книги «Журнал-головна» заносяться у Звіт про фінансові результати (форма 2-дс). Витрати за обмінними операціями на виконання бюджетних програм, що відображають фактичні видатки, які обліковуються за субрахунками 8011, 8012, 8013, 8014 відображаються у рядку 2210, витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт) за субрахунками 8111 – у рядку 2220. Витрати від необмінних операцій, що обліковуються за субрахунками 8511 у вигляді трансфертів – у рядку 2300, інші витрати від необмінних операцій за субрахунками 8511 – у рядку 2310.

Таким чином, установа веде облік витрат загального і спеціального фонду на підставі первинних документів, що надходять до бухгалтерії або створюються в ній, в розрізі джерел фінансування, та формують регістри аналітичного та синтетичного обліку, дані з яких використовують для складання всіх форм звітності.

2.4 Порядок проведення контролю доходів і витрат в бюджетній установі

Зовнішній контроль сільської ради та аудит її фінансової та господарської діяльності здійснюється Рахунковою палатою, Державною аудиторською службою України та Державною казначейською службою України відповідно до їх повноважень, визначених законом. За досліджуваний період перевірки аудиторською службою в Синівській сільській раді не проводились. За період, що досліджувався бюджетних правопорушень Держказначейством не виявлено.

Здійснення внутрішнього контролю в сільській раді відбувається шляхом видання та затвердження сесіями ради, виконавчим комітетом, сільським головою ряду внутрішніх документів (рішень, розпоряджень, правил, регламентів, положень, посадових інструкцій тощо), спрямованих на налагодження комунікації та обміну інформацією в установі.

Відповідно даних актів місцевого самоврядування за кожним учасником бюджетного процесу в установі закріплені відповідні повноваження.

Контроль за наявністю і рухом майна, дотриманням бюджетного законодавства на кожній стадії бюджетного процесу покладено на відділ бухгалтерського обліку, звітності та господарської діяльності. Головний бухгалтер даного відділу здійснює контроль за правильністю та достовірністю відображення господарських операцій, ефективним розподілом обов'язків між обліковими працівниками. Також головний бухгалтер сільської ради при виконанні контрольних заходів перевіряє законність формування кошторису сільської ради, встановлює доцільність і правильність арифметичного розрахунку суми запланованих установою витрат, визначає обґрунтованість цін і тарифів та правильність віднесення даних витрат до відповідних кодів економічної класифікації видатків.

Синівська сільська рада при здійсненні контролю доходів від необмінних операцій, особливо доходів, отриманих для конкретних цілей, перевіряє використання коштів за їх призначенням. Для цього зіставляються цільові надходження, які відображені у виписках зі спеціального реєстраційного рахунку та меморіальному ордері № 3 із сумами платіжних документів, що підтверджують витрати на такі заходи. Перевірці підлягають дані меморіального ордеру № 3 та обороти Журнал-Головної по рахунку 7511.

Таким чином, надання повної та достовірної інформації про доходи і витрати сільської ради зумовлює наявність заходів внутрішнього контролю, до яких відносяться: проведення інвентаризації, видання та затвердження актів місцевого самоврядування, розподіл повноважень та обов'язків між працівниками, звірка даних, перевірка документального оформлення операцій, нагляд за здійсненням законності операцій та ін.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ І ВИТРАТ У СИНІВСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ

3.1 Удосконалення обліку доходів і витрат

Отримання повноважень сільською радою щодо надходжень і розподілу бюджетних призначень бюджетних установ встановлює кошторис, який є основним фінансово-плановим документом цих установ. Тому ефективний та якісний облік отриманих доходів та проведених видатків дає можливість проводити достовірний аналіз фінансових результатів бюджетної установи та здійснювати контроль за використання бюджетних коштів з метою ефективного управління бюджетною організацією.

Облікова політика бюджетної установи визначається на підставі НП(С)БОДС та оформляється розпорядчим документом, і є основним внутрішнім документом щодо облікової політики в установі.

Незважаючи на значимість документа з облікової політики, сільський голова та головний бухгалтер досліджуваної установи не приділяють даному документу великого значення. Провівши аналіз затвердженого сесією Синівської сільської ради Положення про порядок організації бухгалтерського обліку та облікову політику, можна вказати на виявлені в цьому документі недоліки:

- об'єднано Порядок організації бухгалтерського обліку з обліковою політикою, в результаті чого документ громіздкий, складний для пошуку потрібної інформації сприйняття;
- відсутня систематизація, елементи облікової політики наведено в довільному порядку, а деякі з них зовсім відсутні (не визначена організація обліку доходів);
- відсутність додатків до даного документу.

Визначені недоліки знижують ефективність організації ведення обліку і звітності в даній бюджетній установі. Для їх усунення пропонуємо облікову

політику установи викласти в новій редакції тому, що при внесенні змін і так громіздкий документ стане зовсім незручним для користування працівниками.

Для більш ефективного користування документом щодо облікової політики бюджетної установи пропонуємо: систематизувати документ, чітко визначивши всі елементи облікової політики, доповнити даний документ необхідними у використанні додатками:

- 1) Робочий план рахунків (Додаток М)
- 2) Графік документообігу (Додаток Н).

Ведення правильного обліку доходів і витрат має важливе значення для визначення результатів діяльності бюджетної установи. Доходи загального фонду сільська рада отримує в межах призначень, а доходи спеціального фонду - за рахунок власних надходжень. Власні надходження, отримані за іншими джерелами власних надходжень, отримуються установою від цільових благодійних внесків, грантів та дарунків та від юридичних і фізичних осіб для виконання цільових заходів. Для обліку даних надходжень Планом рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі [9] передбачено рахунок 7511 «Доходи за необмінними операціями». На цьому субрахунку в сільській раді відображаються операції по двох кодах класифікації надходжень, а при складанні бюджетної звітності потрібно розділяти ці надходження.

Для більш зручного і точного відображення господарських операцій та складання бюджетної звітності пропонується в Робочому плані рахунків субрахунок 7511 «Доходи за необмінними операціями» за аналітичними ознаками відображати шляхом кодування за наступними субрахунками:

- 751121 «Дохід від цільових благодійних внесків, грантів та дарунків» (2 - спецфонд, 1- група);
- 751122 «Дохід від юридичних і фізичних осіб для виконання цільових заходів» (2-спецфонд, 2- група).

Господарські операції для обліку надходжень за запропонованими субрахунками наведено в табл.3.1.

Таблиця 3.1 – Господарські операції для обліку доходів за необхідними операціями в Синівській сільській раді

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Отримано безоплатно продукти харчування	2313	751121	5000,00
Отримано безоплатно цільові кошти	2313	751122	5000,00
Закрито у звітному періоді суму доходів	7511	5511	10000,00

Облік доходів за запропонованими субрахунками надасть можливість обліковувати вказані вище власні надходження спеціального фонду в установі згідно з кодами економічної класифікації бюджету та більш точно відображати дані у рядках 020, 030 Звіту про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень (ф. №4-2д, № 4-2м).

3.2 Вдосконалення внутрішнього контролю

Впровадження ефективної системи організації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в бюджетних установах є актуальним питанням. Правильно сформована облікова політика в установі надасть можливість виявляти незаконні витрати як загального, так і спеціального фонду.

В досліджуваній сільській раді відповідальним за систему внутрішнього контролю в установі є сільський голова. Відповідно до своїх посадових обов'язків керівники фінансового, бухгалтерського підрозділів сільської ради не несуть прямої відповідальності за впровадження заходів внутрішнього контролю. Їх роль полягає лише у сприянні сільському голові щодо розробки стандартів, забезпечення інформацією, наданні рекомендацій та, за необхідності, забезпечення аналітичної підтримки.

Для ефективної організації внутрішнього контролю доходів і витрат в Синівській сільській раді відсутній чіткий план проведення контролю, не визначені особи, що відповідатимуть за його реалізацію. При таких недоліках внутрішній контроль в сільській раді є нерезультативним і підлягає вдосконаленню.

Для удосконалення внутрішнього контролю пропонуються наступна служба внутрішнього контролю в установі, відображена в Додатку Л на рис.Л.1.

Для здійснення належного внутрішнього аудиту сільським головою має бути утворений самостійний структурний підрозділ внутрішнього аудиту, що є підпорядкованим і підзвітним безпосередньо йому, а основними принципами такого аудиту мають бути: чесність, прозорість, комунікація, чіткі цілі та обов'язки, ефективність і результативність, підзвітність та законність.

При внутрішньому контролі таким підрозділом охоплюється вся діяльність, фінансові і нефінансові процеси в установі, а також, питання планування діяльності, управління бюджетними коштами, забезпечення раціонального та цільового використання бюджетних коштів, ведення бухгалтерського обліку, складання бюджетної та фінансової звітності та ін.

Отже, при утворенні в сільській раді самостійного структурного підрозділу внутрішнього аудиту, що підпорядковуватиметься сільському голові, внутрішній контроль в установі забезпечуватиме впевненість сільського голови та керівників підрозділів установи у:

- дотриманні встановлених розпорядчими документами та законодавством норм та правил;
- забезпеченні достовірної інформації та даних фінансової, статистичної та іншої звітності установи;
- належному збереженні ресурсів та захисті конференційної інформації від втрат;

– упередженні дій, щоможуть негативно вплинути на досягнення результатів діяльності.

Таким чином, незважаючи на те, що керівники бюджетних установ не приділяють значної уваги організації внутрішнього контролю, її застосування на практиці є дуже важливим тому, що контроль сприяє ефективному управлінню матеріальними і трудовими ресурсами установи для отримання високих показників її діяльності.

3.3 Оптимізації видатків бюджетної установи

Провівши аналіз організації обліку доходів і витрат бюджетної установи ми бачимо певні недоліки в організації внутрішнього контролю в установі. Діяльність керівних працівників сільської ради направлена не на здійснення контролю, а обмежується лише перевіркамистовірності відображення господарських операцій, складання звітності, дотримання бюджетного законодавства та ін.

Тому для покращення організації внутрішнього контролю в даній бюджетній установі пропонується впровадити управлінський облік для підготовки і надання інформації при плануванні сільського бюджету та здійснення контролю за виконанням його кошторису. Рішення щодо управління сільською радою приймається не тільки керівником установи, а і депутатами цієї ради та її виконавчим комітетом. І насамперед цим особам потрібна якісна та достовірна інформація для прийняття управлінських рішень при внесенні змін до кошторисів та затвердженні звітів про виконання сільського бюджету, а також для ефективного вирішення правильно сформульованих проблем.

Формування в сільській раді окремого підрозділу для реалізації елементів управлінського обліку недоцільно. Тому відповідальною за цей процес пропонуємо визначити бухгалтерську службу, яка буде групувати дані бюджетної і фінансової звітності, розраховувати показники за

отриманими фінансовими результатами, проводити аналіз, складати пояснювальні записки та надавати керівникам для прийняття правильних управлінських рішень.

Оптимізації витрат в установі приділяється значна увага. Проаналізувавши кошторис сільської ради ми бачимо, що левовучастку в структурі фактичних видатків установи складають видатки на оплату праці (Додаток Е, табл.Е.1). Звісно, установа не може їх скоротити у зв'язку з державним регулюванням розміру мінімальної заробітної плати, ставки єдиного соціального внеску та інших соціальних гарантій. Але ж, в штаті сільської ради заплановано і затверджено кошторис на троє облікових працівників, на даний час працює двоє. Автоматизований бухгалтерський облік в сільській раді відсутній. Тому прийняття управлінського рішення щодо автоматизації бухгалтерського обліку в установі значно його полегшить і знизить витрати на оплату праці облікового працівника. Наприклад, заробітна працівника бухгалтерії з нарахуваннями складає за рік 150,0 тис.гривень. Звісно, на автоматизацію обліку установою потрібно буде понести витрати (придбання програми, навчання працівників та ін.), однак ці витрати значно менше від витрат на оплату праці в майбутньому. При автоматизації обліку також зменшиться і ризик виникнення помилок, що знизить витрати установи на оплату штрафів. Також введення даного автоматизованого обліку підвищить його оперативність, а потрібну інформацію для прийняття управлінських рішень можна буде отримати лише натисканням декількох клавіш.

Таким чином, результати дослідження сільської ради вказали на недостатній внутрішній контроль в установі, який пропонується удосконалити впровадженням управлінського обліку та автоматизацією бухгалтерського обліку, яка не лише підвищить оперативність обліку, а і дасть можливість оптимізувати витрати.

ВИСНОВКИ

Облік кошторису доходів витрат має велике значення в діяльності бюджетних установ, так як вони є основою для її функціонування з метою забезпечення життєво важливих потреб та законних інтересів населення.

Облік доходів в бюджетних установах здійснюється на рахунках, визначених Планом рахунків для бюджетних установ класу 7 «Доходи». Дані аналітичного обліку доходів ведуться у розрізі субрахунків протягом бюджетного року за кодами економічної класифікації. Установа веде облік доходів загального і спеціального фонду на підставі первинних документів, що створюється в бухгалтерії або надходять до неї, в розрізі джерел фінансування, та формують регістри аналітичного та синтетичного обліку, дані з яких використовують для складання всіх форм звітності.

Для бухгалтерського обліку витрат у Плані рахунків бухгалтерського обліку державного сектору передбачено рахунки класу 8 із відкриттям відповідних субрахунків.

Найбільшу питому вагу витрат будь-якої бюджетної установи складають витрати на оплату праці та на придбання товарів і послуг.

Понесені сільською радою витрати заносяться до книги «Журнал-головна». Накопичена інформація про витрати установи відображається у формах фінансової звітності: Балансі (ф. № 1-дс), Звіті про фінансові результати (ф. № 2-дс) та у форма бюджетної звітності: Звіті про надходження та використання коштів загального фонду (ф. № 2д, №2м), Звіті про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги (ф. № 4-1д, № 4-1м), Звіті про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень (ф. № 4-2д, № 4-2м), Звіті про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (ф. № 4-3д, № 4-3м).

Проведені аналітичні розрахунки свідчать про те, що у 2018 році всі видатки установи профінансовано на 96 % необхідного обсягу, у 2019 році

лише на 91 %. Необхідні для діяльності установи видатки здійснено не в повному обсязі. У структурі проведених видатків найбільшу питому вагу складають видатки на оплату праці 52,5 відсотка та видатки на використання товарів і послуг - 31,9 відсотка.

Загальний обсяг доходів загального фонду бюджету Синівської сільської ради в порівнянні з попереднім роком збільшився несуттєво, лише на 65820 грн, а обсяг видатків загального фонду збільшився на 55420 гривень.

Найбільшу питому вагу серед видатків загального фонду сільського бюджету установи в досліджуваному періоді займають видатки на оплату праці, розмір якої зменшився в 2019 році за рахунок зменшення фонду оплати праці на преміювання апарату управління.

Також зменшено видатки на використання товарів і послуг у 2019 році на 11,4%. Це пояснюється тим, що в попередньому році було проведено необхідні поточні ремонти комунальних закладів.

Дослідивши видатки сільської ради ми бачимо, що питому вагу займають витрати на оплату праці. На другому місці є видатки на використання товарів і послуг, питому вагу в яких займають витрати на проведення поточних ремонтів установ, що знаходяться на балансі сільської ради.

Проаналізувавши активи і пасиви балансу, зокрема нефінансові і фінансові активи, власний капітал і фінансовий результат та зобов'язання, розрахувавши показники фінансової стійкості установи, можемо зробити висновки, що Синівська сільська рада є фінансово стійкою і незалежною від зовнішніх кредиторів установою, яка має власні джерела для формування запасів.

Показники загальної та поточної ліквідності установи у 2019 році показують, що установа здатна виконувати поточні зобов'язання. Частка власного капіталу та фінансового результату, вкладена в оборотні активи знизилась на 0,08. Хоч установа і має достатній обсяг власних оборотних

коштів, але коефіцієнт стабільності структури оборотних активів і коефіцієнт забезпечення запасів власними коштами знизились, тобто фінансування поточної діяльності установи зменшилось в порівнянні з попереднім роком. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів збільшився, що свідчить про позитивні зрушення в активах установи і можливість подальшої експлуатації основних засобів.

Для підвищення ефективності внутрішнього контролю в установі пропонується впровадити управлінський облік та автоматизувати бухгалтерський облік з метою підвищення оперативності обліку та оптимізації витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти: Закон України від 04.12.2019 р. № 1070. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1070-2019-п> (дата звернення 22.05.2020)
3. Карпенко Н. Г. Завдання та порядок відображення в обліку видатків бюджетних установ. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.3/154.pdf> (дата звернення 22.05.2020)
4. Котова С. С. Класифікація видатків медичних установ з урахуванням напрямків надання послуг. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/1486> (дата звернення 22.05.2020)
5. Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору: наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 №11 URL: <https://minfin.gov.ua/news/buhgalterskij-oblik/buhgalterskij-oblik-u-derzhavnomu-sektori> (дата звернення 22.05.2020)
6. Методологічні роз'яснення проблемних питань складання та подання фінансової звітності. URL: <https://buhgalter.com.ua/news/zvitnist/metodologichni-rozyasnennya-problemnih-pitan-skladannya-ta-podannya/> (дата звернення 22.05.2020)
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку в державному секторі № 9 «Дохід від операцій обміну», затверджений Комітетом з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку у 2001 році. URL: <http://www.iasb.org.uk> (дата звернення 22.05.2020)

8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи», затвердженого наказом від 24.12.2010 р. № 1629 (із змінами та доповненнями, внесеними від 24.01.2017 року). URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11>(дата звернення 22.05.2020)
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11>(дата звернення 22.05.2020)
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 18.05.2012 № 568. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0903-12>(дата звернення 22.05.2020)
11. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL:<http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/23608> (дата звернення 22.05.2020)
12. Питання оплати праці працівників державних органів: постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 №15. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-2017-п>(дата звернення 22.05.2020)
13. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.=275-17>
14. Порядок відкриття аналітичних рахунків для обліку операцій по виконанню бюджетів в системі Державної казначейської служби України, затверджено наказом Державної казначейської служби України від 27.12.2013 № 217. URL:<http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 22.05.2020)
15. Порядок відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 22.06.2012 № 758. URL:

<http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 22.05.2020)

16. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV.URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
17. Про добровільне об'єднання територіальних громад від 05.02.2015 №157-VIII: Закон України (із змінами та доповненнями станом на 20.12.2019 р.). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
18. Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2015 №1219. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16>(дата звернення 22.05.2020)
19. Про затвердження Змін до Методичних рекомендацій з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах: наказ Міністерства фінансів України від 10.12.2014 р. № 1200. URL:<http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/106386>(дата звернення 22.05.2020)
20. Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету: наказ Міністерства фінансів України від 12.03.2012 №333. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12>(дата звернення 22.05.2020)
21. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 №1203. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14/page>(дата звернення 22.05.2020)
22. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 №88. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>(дата

звернення 22.05.2020)

23. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 №879. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>(дата звернення 22.05.2020)
24. Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ: наказ Міністерства фінансів України від 02.04.2014 №372. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0426-14>(дата звернення 22.05.2020)
25. Про затвердження Порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі та Змін до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 28.02.2017 №307. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0384-17>(дата звернення 22.05.2020)
26. «Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються зарахунок державного бюджету: постанова Кабінету Міністрів України від 04.04.2001 №332. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2001-п> (дата звернення 22.05.2020)
27. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати: постанова Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 №100. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/100-95-п>(дата звернення 22.05.2020)
28. Про затвердження Порядку складання фінансової, бюджетної та іншої звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів: наказ

Міністерства фінансів України від 24.01.2012 №44. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12> (дата звернення
22.05.2020)

29. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 №228. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-п>(дата звернення
22.05.2020)
30. Про затвердження Порядку формування Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів: наказ Міністерства фінансів України від 22.12.2011 №1691. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0033-12> (дата звернення 22.05.2020)
31. Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання: наказ Міністерства фінансів України від 08.09.2017 №755. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17>(дата звернення
22.05.2020)
32. Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання: наказ Міністерства фінансів України від 29.06.2017 №604. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0895-17>(дата звернення 22.05.2020)
33. Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання: наказ Міністерства фінансів України від 29.06.2017 №604. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0895-17>(дата звернення 22.05.2020)
34. Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти: постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 №117. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/117-2014-п> (дата звернення

22.05.2020)

35. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-ВР>
36. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 №108/95-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>
37. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
38. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 №922-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/922-19>
39. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/576-19/page>
40. Рекомендації зі співставлення субрахунків бухгалтерського обліку доходів та витрат з кодами бюджетної класифікації: лист Міністерства фінансів України від 30.12.2016 №31-11420-06-5/37851.
URL:<https://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/treasury/9200-37851.html>(дата звернення 22.05.2020)
41. Романів М.В. Фінансовий контроль і аудит: навчальний посібник. К.: НІОС, 2008. 124 с.
42. Романчук А.Л., Рилєєв С.В. Фінансова звітність суб'єктів державного сектору в системі інформаційного забезпечення аналізу.*Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ*. Випуск 1/2019 (73). С. 226 – 228. URL:<http://doi.org/10.34025/2310-8185-2019-1.73.19> (дата звернення 22.05.2020)
43. Ростоцька, О. Форми бюджетного фінансування. Збірник наукових праць студентів кафедри обліку в бюджетній та соціальній сфері. Тернопіль,ТНЕУ.С.16-19.
URL:<http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17246> (дата звернення 22.05.2020)

44. Свірко С. В. Облікова політика бюджетних установ як дієвий інструмент оптимізації їх бухгалтерського обліку. *Фінанси, облік і аудит*. 2015. Вип. 1.
45. Свірко С.В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Методологія та організація: монографія. К.: КНЕУ, 2006. 244 с.
46. Скоморохова С. Ю. Особливості аналізу доходів бюджетних установ. URL:
<http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5553/1/1.pdf> (дата звернення 22.05.2020)
47. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року, схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 437-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80> (дата звернення 22.05.2020)
48. Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2015 №1219. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0086-16> (дата звернення 22.05.2020)
50. Ткаченко І. В. Цільове фінансування: податково-бухгалтерські аспекти. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. Випуск 6/2011 (71). Ч.1. С. 223 – 226. URL: [http://www.kdu.edu.ua/statti/2011-6-1\(71\)/223.pdf](http://www.kdu.edu.ua/statti/2011-6-1(71)/223.pdf) (дата звернення 22.05.2020)
51. Тополенко Н. М. Актуальні проблеми обліку видатків фінансово-господарської діяльності митних органів. *Ефективна економіка: електр. наук. фах. вид.* 2010. №8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=268> (дата звернення 22.05.2020)

22.05.2020)

52. Хаблюк О. А., Яцишин С. Р. Аудит ефективності в системі державного фінансового контролю, його суть та необхідність упровадження в Україні. *Економіка та суспільство. Електронне наукове фахове видання*. Випуск 10. Мукачево, 2017. С. 827-831. URL:http://www.economyandsociety.in.ua/journal/10_ukr/140.pdf(дата звернення 22.05.2020)
53. Шапаренко А. В. Зміни в обліку доходів і витрат бюджетних установ. Економіка та право: проблеми взаємодії та перспективи розвитку: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції. 2017. №1. URL: <http://novaosvita.com/wp-content/uploads/2017/12/EconLawSc-Kyiv-Dec2017P1.pdf>(дата звернення 22.05.2020)
54. Шапаренко А. В. Зміни в оцінці доходів і витрат бюджетних установ. Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації: матеріали III Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції. Одеса: ОНЕУ, 2017. Ч.1. ст. 278-280

Додаток А

SUMMARY

Gushcha G.V. Accounting and control of revenues and expenditures in budgetary institutions. - Graduation work. Sumy State University, Sumy, 2020.

The organization of accounting and control of revenues and expenditures of the budgetary institution is investigated in the work. The main purpose of the study is to develop ways to improve the theoretical, methodological and practical issues of accounting and control of revenues and expenditures of budgetary institutions.

Key words: incomes, expenses, expenses, accounting, control, budget, budgetary institution.

АНОТАЦІЯ

Гуца Г.В. Облік і контроль доходів і видатків у бюджетних установах. – Випускна робота. Сумський державний університет, Суми, 2020 р.

У роботі досліджені організація обліку і контролю доходів і витрат бюджетної установи. Основною метою дослідження є розробка шляхів вдосконалення теоретичних, методичних та практичних питань організації обліку і контролю доходів і витрат бюджетних установ.

Ключові слова: доходи, витрати, видатки, облік, контроль, бюджет, бюджетна установа.

Додаток Б

Рисунок Б.1 – Класифікація доходів бюджетних установ за джерелами надходження [1]

<p>Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» [29].</p>
<p>Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [16].</p>
<p>Накази Міністерства фінансів України:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ НП(С)БОДС 124 «Доходи»[18]; ✓ «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі» [21]; ✓ «Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами» [48]; ✓ «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» [24]; ✓ «Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» [22]; ✓ «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових регістрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання» [31]; ✓ «Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання» [32]; ✓ «Про затвердження Порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі та Змін до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» [25]; ✓ «Про затвердження Порядку складання фінансової, бюджетної та іншої звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів» [28]; ✓ Методичні рекомендації щодо облікової політики для суб'єктів державного сектору [5] .

Рисунок Б.2 – Нормативно-правове забезпечення
обліку доходів

Додаток В

Рис. В.1 – Класифікація видатків бюджетних установ [1]

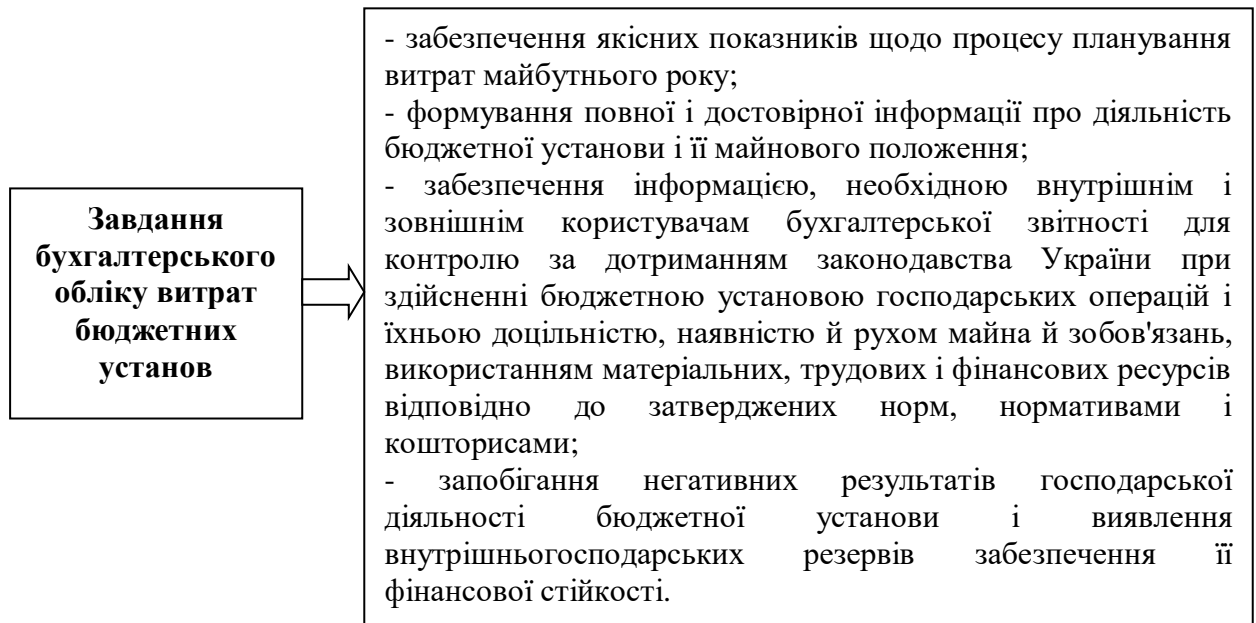

Рис. В.2 – Основні завдання бухгалтерського обліку витрат бюджетної установи.

Додаток Г

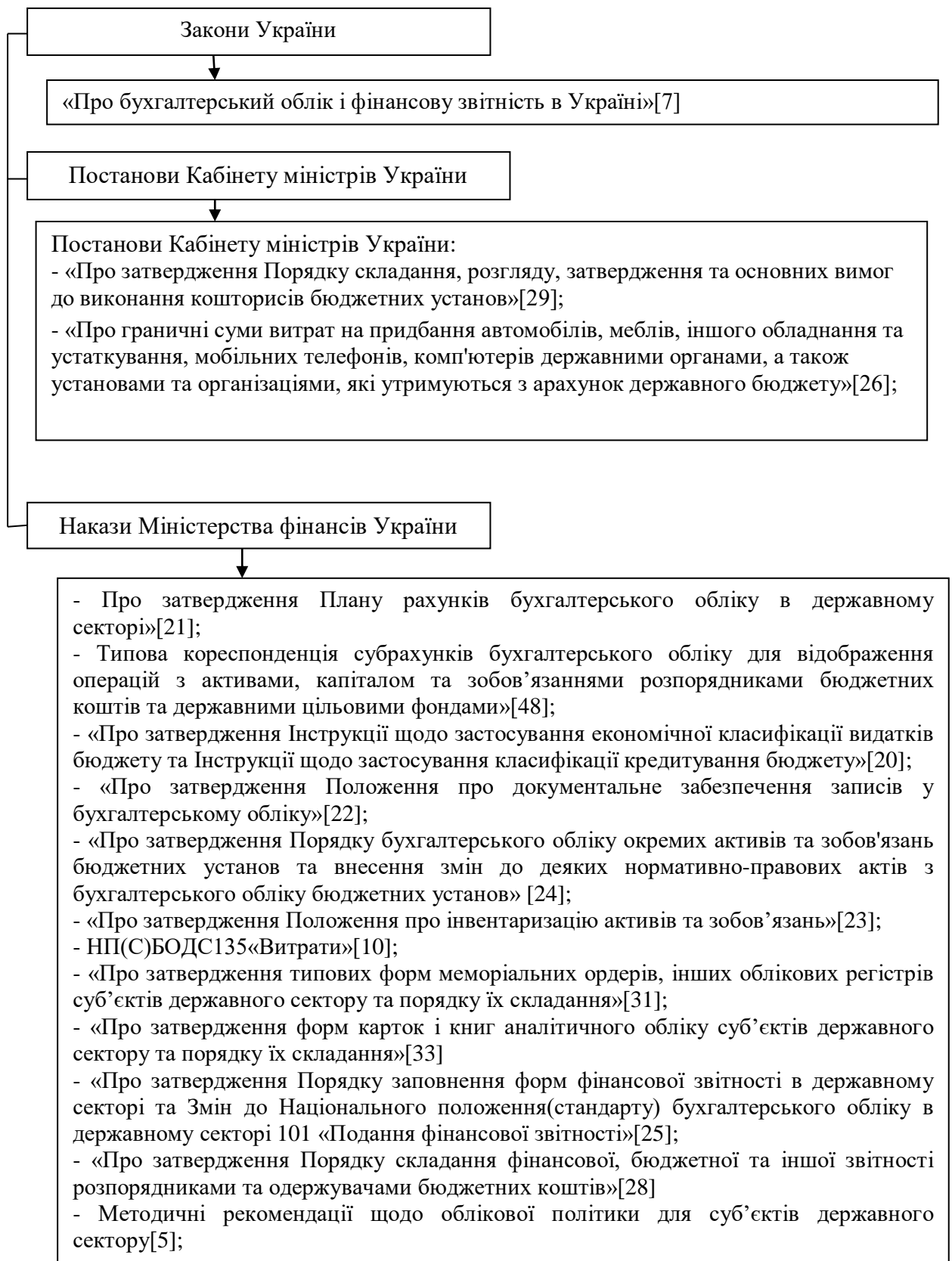

Рисунок Г.1 – Нормативно-правове забезпечення обліку й контролю витрат

Додаток Д

Таблиця Д.1 – Аналіз виконання плану по доходах загального фонду
бюджету по Синівській сільській раді за 2019 рік

Найменування згідно з класифікацією доходів бюджету	План, грн	Виконано, грн	+, - грн	% виконання
Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	4890	4901	11	100,2
Внутрішні податки на товари та послуги	7550	7543	-7	99,9
Податок на майно	2132100	2253584	121484	105,7
Єдиний податок	761420	731268	-30152	96,2
Адміністративні штрафи	550	51	-499	9,3
Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом	7690	7215	-475	93,8
Державне мито	940	945	5	100,5
Разом	2915140	3005507	90367	103,1

Таблиця Д.2 – Аналіз виконання плану по доходах спеціального фонду
бюджету по Синівській сільській раді за 2019 рік

Назва доходу	План	Виконано	+, -	% виконання
Цільовий фонд	-	-	-	-
Від отримання благодійних внесків, грантів та дарунків	112455,00	112455,00	0	100
Екологічний податок	950,00	850,00	-100,00	89,47
Батьківська плата	6110,00	6110,00	0	100
Разом	119515,00	119415,00	-100,0	99,92

Додаток Е

Таблиця Е.1 – Структура видатків загального фонду сільського бюджету за програмною класифікацією у 2018-2019 роках

Показники	2018 рік			2019 рік		
	Затверджено видатки	Фактичні видатки	% виконання	Затверджено видатки	Фактичні видатки	% виконання
Органи місцевого самоврядування	1045210	1033362	98,9	849420	800980	94,3
Освіта	569770	558560	98,0	776560	658159	84,8
Культура і мистецтво	304430	255695	84,0	256750	254011	98,9
Соціальний захист	120240	100500	83,6	81300	80760	99,3
Житлово комунальне господарство	800090	779492	97,4	511680	505604	98,8
Землеустрій				64450	5635	8,7
Всього	2839740	2727609	96,1	2540160	2305149	90,7

Таблиця Е.2 – Планові показники кошторису доходів і витрат загального фонду Синівського сільського бюджету за 2018-2019 роки

Показники	2018 рік		2019 рік	
	грн	%	грн	%
Доходи загального фонду	2849320	100,0	2915140	100,0
Видатки загального фонду у т.ч.	2839740	100,0	2895160	100,0
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	1477020	52,0	1519020	52,5
Використання товарів і послуг	1233720	43,3	923080	31,9
Поточні трансферти	14500	0,4	355000	12,3
Соціальне забезпечення	120240	4,0	81300	2,8
Інші поточні видатки	5740	0,2	16760	0,5

Розрахунок коефіцієнту власних доходів у видатках установи описується за формулою:

$$Квдв = Дс / В = 455886 / 3074228 = 0,1 \quad (Е.1)$$

де Квдв – коефіцієнт власних доходів у видатках;

Дс – доходи спеціального фонду;

В – видатки за загальним і спеціальним фондом.

Додаток Ж

Таблиця Ж.1 – Розрахунок показників фінансової стійкості Синівської сільської ради згідно з балансом за ф.1-дс

Показники	Порядок розрахунку за даними балансу ф.1-дс (рядки)	2018 рік	2019 рік
Коефіцієнт загальної ліквідності	1050+1060+1090+1195/1595	х	2,1
Коефіцієнт поточної ліквідності	1120+1125+1130+1135+1140+1145+1150+1155+1160/1540+1545+1550+1555+1560+1565+1570+1575	х	1,0
Коефіцієнт фінансової стабільності	1495/1595	х	55,5
Коефіцієнт фінансування	1595/1495	х	0,02
Коефіцієнт фінансової незалежності	1495/1800	1,0	0,98
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1495-1000-1010-1020-1030-1040/1495	0,1	0,02
Коефіцієнт стабільності структури оборотних активів	1495-1000-1010-1020-1030-1040/1050+1060+1090+1195	1,1	0,5
Коефіцієнт забезпечення запасів власними коштами	1495-1000-1010-1020-1030-1040/1050+1060+1090	1,1	1,0
Коефіцієнт забезпечення необоротних активів власним капіталом	1495/1000-1010-1020-1030-1040	1,1	1,0
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	1000/1800	0,94	0,96

Таблиця Ж.2 – Розрахунок показників для визначення типу фінансової стійкості Синівської сільської ради

Показники	2018 рік	2019 рік
Наявність власних оборотних коштів для формування запасів, грн	86325	23673
Запаси, грн	78252	23673
Загальна величина джерел формування запасів, грн	86325	23673
Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів, грн	8073	0
Надлишок (+), нестача (-) загальної величини джерел формування запасів, грн	8073	0
Тип фінансової стійкості		
Коефіцієнт забезпечення запасів відповідними джерелами формування	1,1	1,0
Надлишок (+), нестача (-) відповідних джерел формування на 1 грн запасів, грн	0,1	х

Додаток И

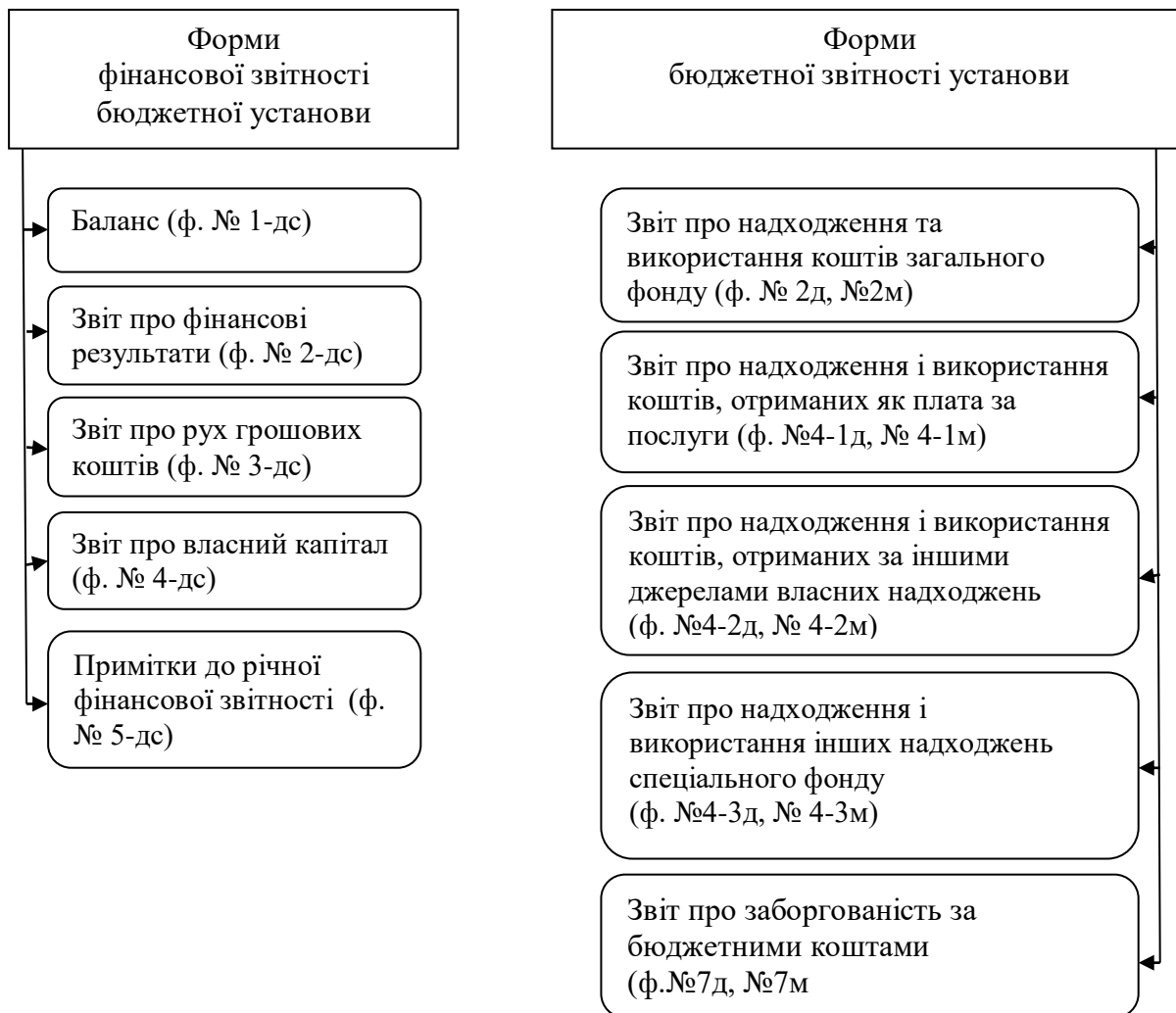

Рисунок И.1 – Форми фінансової та бюджетної звітності
Синівської сільської ради

Додаток К

Таблиця К.1 – Відображення обліку витрат по загальному фонду
Синівської сільської ради

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Відображено витрати на оплату праці	8011	6511	1112265,37
Відображено витрати нарахованого єдиного соціального внеску	8012	6313	268515,21
Видано фарбу у використання	8013	1812	1350,00
Списана вартість продуктів харчування	8013	1511	44755,23
Списані витрати по наданих комунальних послугах	8013	6211	91839,99
Списано на витрати виплачену матеріальну допомогу	8511	6425	80780,00
Списано на витрати сплачений екологічний збір	8511	6414	2804,15
Нараховано амортизацію на придбані меблі під час введення в експлуатацію (50%)	8014	1412	2000,00
Списано фактичні витрати звітного періоду на фінансові результати виконання кошторису	5511	8011, 8012, 8013, 8511, 8014	1604309,95

Таблиця К.2 – Відображення обліку витрат по спеціальному фонду
Синівської сільської ради

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Списана вартість продуктів харчування, придбаних за рахунок платних послуг	8113	1511	7035,61
Списані на витрати запаси, отримані як благодійна допомога	8511	1511, 1812	73777,22
Списано на витрати по наданих послугах , що фінансувались за рахунок інших надходжень спеціального фонду	8013	6211	338318,16
Списано фактичні витрати звітного періоду на фінансові результати виконання кошторису	5511	8013, 8511	419130,99

Додаток М

Таблиця М.1 – Робочий план рахунків бухгалтерського обліку
Синівської сільської ради [21]

Розділ 1.Балансові рахунки		
Клас1.Нефінансові активи		
10	Основні засоби	
	1011	Земельні ділянки
	1013	Будівлі споруди та передавальні пристрої
	1014	Машини та обладнання
	1015	Транспортні засоби
	1016	Інструменти, прилади, інвентар
11	Інші необоротні матеріальні активи	
	1112	Бібліотечні фонди
	1113	Малоцінні необоротні матеріальні активи
	1114	Білизна, постільні речі, одяг та взуття
12	Нематеріальні активи	
	1216	Інші нематеріальні активи
13	Капітальні інвестиції	
	1311	Капітальні інвестиції в основні засоби
	1312	Капітальні інвестиції в інші необоротні матеріальні активи
14	Знос(амортизація) необоротних активів	
	1411	Знос основних засобів
	1412	Знос інших необоротних матеріальних активів
15	Виробничі запаси	
	1511	Продукти харчування
	1512	Медикаменти та перев'язувальні матеріали
	1513	Будівельні матеріали
	1514	Паливно-мастильні матеріали
	1515	Запасні частини
	1518	Інші виробничі запаси
18	Інші нефінансові активи	
	1812	Малоцінні та швидкозношувані предмети
Клас 2. Фінансові активи		
21	Поточна дебіторська заборгованість	
	2110	Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом

Продовження таблиці М.1

	2111	Поточна дебіторська заборгованість за розрахунками за товари, роботи, послуги
	2113	Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги
	2114	Дебіторська заборгованість за розрахунками із соціального страхування
	2115	Розрахунки з відшкодування завданих збитків
	2116	Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами
	2117	Інша поточна дебіторська заборгованість
22	Готівкові кошти та їх еквіваленти	
	2211	Готівка у національній валюті
	2213	Грошові документи у національній валюті
23	Грошові кошти на рахунках	
	2311	Поточні рахунки в банку
	2312	Інші поточні рахунки в банку
	2313	Реєстраційні рахунки
	2314	Інші рахунки в Казначействі
29	Витрати майбутніх періодів	
	2911	Витрати майбутніх періодів розпорядників бюджетних коштів
Клас 5. Капітал та фінансовий результат		
51	Внесений капітал	
	5111	Внесений капітал розпорядникам бюджетних коштів
53	Капітал у дооцінках	
	5311	Дооцінка (уцінка) необоротних активів
	5312	Дооцінка (уцінка) інших активів
54	Цільове фінансування	
	5411	Цільове фінансування розпорядників бюджетних коштів
55	Фінансовий результат	
	5511	Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду
	5512	Накопичені фінансові результати виконання кошторису
Клас 6. Зобов'язання		
62	Розрахунки за товари, роботи та послуги	
	6211	Розрахунки з постачальниками та підрядниками
	6212	Розрахунки із замовниками за роботи і послуги
	6214	Розрахунки за одержаними авансами
63	Розрахунки за податками і зборами	

	6311	Розрахунки з бюджетом за податками і зборами
--	------	--

Продовження таблиці М.1

	6312	Інші розрахунки з бюджетом
	6313	Розрахунки із загальнообов'язкового державного соціального страхування
64	Інші поточні зобов'язання	
	6414	Розрахунки за спеціальними видами платежів
	6415	Розрахунки з іншими кредиторами
	6416	Розрахунки за страхуванням
65	Розрахунки з оплати праці	
	6511	Розрахунки із заробітної плати
	6514	Розрахунки з працівниками за безготівковими перерахуваннями на рахунки з вкладів у банках
	6515	Розрахунки з працівниками за безготівковими перерахуваннями внесків за договорами добровільного страхування
	6516	Розрахунки з членами профспілки за безготівковими перерахуваннями сум членських профспілкових внесків
	6518	Розрахунки за виконавчими документами та інші утримання
	6519	Інші розрахунки за виконані роботи
69	Доходи майбутніх періодів	
	6911	Доходи майбутніх періодів
Клас 7. Доходи		
70	Доходи за бюджетними асигнуваннями	
	7011	Бюджетні асигнування
71	Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)	
	7111	Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)
	7112	Дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі
72	Доходи від продажу активів	
	7211	Доходи від реалізації активів
75	Доходи за необмінними операціями	
	751121	Дохід від цільових благодійних внесків, грантів та дарунків
	751122	Дохід від юридичних і фізичних осіб для виконання цільових заходів
	7512	Трансферти
Клас 8. Витрати		
80	Витрати на виконання бюджетних програм	
	8011	Витрати на оплату праці
	8012	Відрахування на соціальні заходи
	8013	Матеріальні витрати

	8014	Амортизація
--	------	-------------

Продовження таблиці М.1

81	Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт).	
	8113	Матеріальні витрати
82	Витрати з продажу активів	
	8211	Собівартість проданих активів
	8212	Витрати пов'язані з реалізацією майна
84	Інші витрати за обмінними операціями	
	8411	Інші витрати за обмінними операціями
85	Витрати за необмінними операціями	
	8511	Витрати за необмінними операціями
Розділ 2. Позабалансові рахунки		
Клас 0. Позабалансові рахунки розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів		
01	Орендовані основні засоби та нематеріальні активи	
	011	Орендовані основні засоби розпорядників бюджетних коштів
	011	Орендовані основні засоби розпорядників бюджетних коштів
	013	Орендовані нематеріальні активи розпорядників бюджетних коштів
02	Активи на відповідальному зберіганні	
	021	Активи на відповідальному зберіганні розпорядників бюджетних коштів
04	Непередбачені активи	
	041	Непередбачені активи
	043	Тимчасово передані активи
05	Непередбачені зобов'язання ,гарантії та забезпечені дані	
	051	Гарантії та зобов'язання надані розпорядникам бюджетних коштів
	053	Непередбачені зобов'язання розпорядників бюджетних коштів
07	Списані активи	
	071	Списана дебіторська заборгованість розпорядників бюджетних коштів
	073	Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей розпорядників бюджетних коштів
08	Бланки документів суворої звітності	
	081	Бланки документів суворої звітності розпорядників бюджетних коштів

Додаток Н

Таблиця Н.1 – Графік документообігу первинних бухгалтерських документів Синівської сільської ради

Первинні документи	Дата подання до відділу бухгалтерського обліку та звітності	Дата занесення в реєстр	Виконавець
Договори на постачання енергоносіїв, інших комунальних послуг, охорону та оренду приміщень, господарські договори	По мірі надходження	-	Відділ бухгалтерського обліку та звітності, підприємства - постачальники
Рахунки на оплату енергоносіїв, комунальних та інших послуг, на придбання матеріальних цінностей	По мірі надходження, але не пізніше 7 днів від дати виписки рахунка	По мірі надходження, але не пізніше 7 днів від дати виписки рахунка	Відділ бухгалтерського обліку та звітності
Платіжні доручення, юридичні та фінансові зобов'язання	Щоденно	Щоденно	Відділ бухгалтерського обліку та звітності
Книга обліку фактичних та касових видатків	Щоденно	Щоденно	Відділ бухгалтерського обліку та звітності
Бюджетна та фінансова звітність	Відповідно до термінів здачі	Відповідно до термінів здачі	Відділ бухгалтерського обліку та звітності
Авансові звіти	Не пізніше 3-го банківського дня після завершення відрядження.	Не пізніше 3-го банківського дня після завершення відрядження.	Підзвітні особи сільської ради
Табеля використання робочого часу	До 12 числа за першу половину місяця, до 22 числа за другу половину місяця	До 30 числа місяця	Відділ бухгалтерського обліку та звітності, підзвітні установи
Листи непрацездатності, документи на соціальні виплати	По мірі надходження	По мірі надходження	Комісія із соціального страхування, відділ бухгалтерського обліку та звітності

Продовження таблиці Н.1

Розпорядження	Одразу після видання	По мірі надходження	Відділ організаційного та правового забезпечення діяльності ради; відділ бухгалтерського обліку та звітності
Видача довідок про нараховану заробітну плату	По мірі необхідності	По мірі необхідності	Відділ бухгалтерського обліку та звітності
Акти про списання матеріальних цінностей	До 02 числа місяця наступного за звітним	До 02 числа місяця наступного за звітним	Комісія з використання коштів на придбання та списання матеріальних цінностей
Реєстр про використання знаків поштової оплати та акт на списання	До 02 числа місяця наступного за звітним	До 02 числа місяця наступного за звітним	Відділ організаційного та правового забезпечення діяльності ради; відділ бухгалтерського обліку та звітності
Меморіальні ордери №№1-17	Щомісяця до 2-го числа	По мірі складання	Відділ бухгалтерського обліку та звітності
Статистична звітність	Щомісяця до 7-го числа	Щомісяця до 7-го числа	Відділ бухгалтерського обліку та звітності
Податкова звітність	Відповідно до вимог законодавства	Відповідно до вимог законодавства	Відділ бухгалтерського обліку та звітності
Звіт про суми нарахованої заробітної плати застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску	До 20 числа місяця після звітного періоду	До 20 числа місяця після звітного періоду	Відділ бухгалтерського обліку та звітності